

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
IRM: 33-104, 33-140 IRM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 36370/2008. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a mezőkovácsházi lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület 105/2008. (X. 8.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a panasznak mind a rendőri intézkedés jogalapja vonatkozásában, mind a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése vonatkozásában

helyt adok.

A határozat ellen a Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a Közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére és (2) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól. A keresetlevelet a jelen határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani a Fővárosi Bírósághoz a Ket. 109. § (1) bekezdése, valamint a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése alapján.

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Békés Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4) Mezőkovácsházai Rendőrkapitányság vezetője (intézkedésre)
- 5) Gyulai Nyomozó Ügyészség
- 6) Irattár

INDOKOLÁS

Egy mezőkovácsházi lakos 2008. július 06-án délután, 15:30 óra körüli időben azt hallotta, hogy valaki erőteljesen kopog az ablakán. Erre ajtót nyitott és látta, hogy az utcai bejárat előtt két rendőr áll, a kocsibejárón pedig egy rendőrautó parkol. A helyszínen tartózkodott a panaszos volt felesége is, valamint egy fuvaros és két rakodómunkás, az utca másik oldalán pedig a volt feleség jelenlegi élettársa állt, aki körzeti megbízott. A panaszos által feltett kérdésre – hogy mit keresnek itt – a rendőrök azt válaszolták, hogy a volt felesége telefonon tett bejelentésére érkeztek, mivel a bíróság végzésével jóváhagyott, a válást követő vagyonmegosztás tárgyában született egyezségük alapján neki járó bútorokat szeretné elszállítani, de a panaszost többszöri próbálkozás ellenére sem tudta elérni. A panaszos közölte, hogy ez véleménye szerint nem indok a rendőri jelenlétre, és – mivel állítása szerint az egyik járőr ez után azt mondta neki, hogy adja át a hálószóba bútorait – azt is leszögezte, hogy nem ez az eljárás módja. Ezután a felek között szóváltásra került sor, amelyet a panaszos szerint az egyik rendőr neki szóló, fenyegető kijelentése zárt. Az ügyvédjével telefonon történt megbeszélést követően a bútorokat átadta, de a rendőrök – kérése ellenére – az eseményekről nem vettek fel jegyzőkönyvet, viszont a berendezési tárgyak átadásáról kiállított elismervényt aláírták. A panaszos elmondása szerint volt felségének élettársa az eseményeket követően – miután Ő átment hozzá az utca túloldalára – megjegyzést tett neki, korábban pedig megfenyegette, továbbá sérelmezte, hogy egy évvel ezelőtt megítélése szerint indokolatlanul léptek fel vele szemben a rendőrök.

Az eset kapcsán az állampolgár panasszal élt, mivel úgy érezte, hogy a rendőrök indokolatlanul intézkedtek vele szemben és ez megszegyenítette őt a szomszédai előtt. Kérte, hogy ügyét a Független Rendészeti Panasztestület vizsgálja ki.

A panasz megalapozott.

Döntésem meghozatala során figyelembe vettem a Független Rendészeti Panasztestület állásfoglalását, a kapcsolódó jogszabályokat, valamint a Mezőkovácsházi Rendőrkapitányságon az ügyben keletkezett iratokat.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni”. A panaszos volt felesége a Mezőkovácsházi Rendőrkapitányság ügyeleti naplója szerint 15:10 perckor bejelentette, hogy „volt férje a jogerős bírósági végzésnek nem tesz eleget, a bútorait nem hajlandó kiadni”.

Megállapítom, hogy mind az ügyeletes tiszt, mind az általa segítségnyújtás és felvilágosítás céljából a helyszínre küldött járőrök szakszerűtlenül jártak el, amikor a panaszos volt feleségét nem tájékoztatták a rendőrség hatáskörének hiányáról és arról, hogy követelésének érvényesítésére csak végrehajtási eljárás keretében kerülhet sor, amely eljárást az illetékes bíróságnál kell kezdeményeznie.

A volt házastárs által a házasság felbontása és járulékai iránt indított perben a felek között egyezség jött létre a házastársi közös vagyon megosztásáról, melyben a panaszos kötelezettséget vállalt arra, hogy 15 napon belül kiadja volt feleségének az ott felsorolt ingóságokat. A bíróság végzésével az egyezséget jóváhagyta és kihirdette. Mivel a peres felek a fellebbezési jogukról lemondtak, ezért a végzés a kihirdetéssel jogerőre emelkedett, a teljesítésre nyitva álló határidő pedig 2008. június 28-án – eredménytelenül – letelt. Ezzel a panaszos volt feleségének megnyílt a végrehajtási eljárás kezdeményezéséhez való joga, amely alapján az első fokon eljáró bíróságtól kérhette volna végrehajtható okirat – úgynevezett végrehajtási lap – kiállítását és bírósági végrehajtó kirendelését.

Az Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 56. §-a rendelkezik a rendőri közreműködés szabályairól a végrehajtási eljárásban.¹

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 5. § (3) bekezdése kimondja, hogy *”Az adós személye elleni kényszercselekményt - a bíróság, illetőleg a bírósági végrehajtó intézkedése alapján - a rendőrség végzi el. A rendőrség jogosult és köteles mindazokat a kényszerítő intézkedéseket megtenni és kényszerítő eszközöket alkalmazni, amelyek a rendőrségről szóló jogszabályok szerint megtehetőek, illetőleg alkalmazhatóak, és az adott esetben a végrehajtás eredményes befejezéséhez szükségesek.”*

A fenti rendelkezésekre való tekintettel megállapítom, hogy a bejelentést követően kiérkező rendőrök intézkedése jogszerűtlen és szakszerűtlen volt, mivel – annak ellenére, hogy az egyezséget jóváhagyó végzést a bejelentő nekik a helyszínen bemutatta és annak másolatát átadta – jelenlétükkel közreműködtek az ingóságok elszállításában, és a bejelentő figyelmét továbbra sem hívták fel arra, hogy a jogerős bírói döntés végrehajtásában a rendőrség csak meghatározott eljárási szereplők felhívására és csak a jogszabályban meghatározott keretek között működhet közre. Hibát követtek el azzal is, hogy az ingóságok átadásáról készült elismervényt szolgálati időben tanúként – kvázi magánszemélyként – aláírták.

A fentiek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

¹Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 56. §:

”(1) A Rendőrség az állami és a helyi önkormányzati szervek által foganatosított végrehajtási eljárásban résztvevő személyek biztonságáért megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszercselekményeknek való ellenszegülést megszünteti, továbbá, ha a végrehajtási kényszercselekményre feljogosított a Rendőrség közreműködését kéri, végrehajtja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszercselekményt.

(2) A közreműködő rendőrt, az erre irányuló kérelem alapján, az illetékes rendőrkapitányság vezetője rendeli ki, sürgős esetben a végrehajtási cselekményt foganatosító szóbeli kérésére is. A rendőr a végrehajtás helyszínén a közreműködést kérő intézkedése alapján működik közre. Sürgős kirendelés esetén a rendőrkapitányság vezetője legalább kétfős járőrt vezényel ki, amelynek vezetőjét a parancsnoki állományból jelöli ki.

(3) A kirendelt rendőr végrehajtási cselekményeket nem végezhet, a végrehajtót kizárólagosan megillető kényszercselekményt nem foganatosíthat, rakodási, szállítási munkában nem vehet részt. A rendőr az Rtv.-ben megállapított kényszerítő eszközök megfelelő alkalmazása mellett gondoskodik arról, hogy az illetéktelen személyeket távol tartsa a végrehajtás helyszínétől.

(4) A kivezényelt rendőr közvetlen elöljárója köteles gondoskodni erősítésről, ha a feladat teljesítése nehézségekbe ütközik.”

A Független Rendészeti Panasztestület állásfoglalásában megfogalmazottakkal és azok indoklásával külön-külön is és összességében is egyetértek, mind a rendőri intézkedés jogszerűtlensége és szakszerűtlensége, mind a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme vonatkozásában.

Az Alkotmánybíróság számos döntésében – így például a 75/1995. (XII. 21.) AB határozatban is – elvi érveléssel hangsúlyozza ki, hogy *„a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének a kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság alkotmányos követelménye szempontjából az eljárásjogi garanciák. Csakis formalizált eljárási szabályok megkövetelésével és betartásával működhetnek alkotmányosan a jogintézmények. Az alanyi jogok és kötelezettségek érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák tehát a jogbiztonság alkotmányos elvéből következnek. Megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban a jogbiztonság szenved sérelmet”*.

A tisztességes eljárásnak az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében rögzített követelménye – mint a hatóságok jogállami értékrendű eljárásának összetevője – azt fejezi ki, hogy a jogalkalmazás során meg kell valósulnia a hatósági eszközök rendeltetésszerű használatának, méltányos, humánus, célszerű és hatékony alkalmazásának.

Az ügyeletes tiszt és a kiküldött rendőrök eljárásának szabálytalanságát súlyosbítja az a körülmény, hogy a szóban forgó esetben a panaszos volt feleségének élettársa is a helyszínen tartózkodott, aki egyébként az intézkedő rendőrökkel azonos szervezeti egységhez tartozó hivatásos rendőr.

Szükségesnek tartom az ügygel kapcsolatban a személyi felelősség megállapítását célzó vizsgálat megindítását, valamint az állomány figyelmének felhívását a rendőri intézkedések során történő jogszerű, szakszerű és pártatlan eljárás fontosságára, a vonatkozó jogszabályi rendelkezések minél pontosabb ismeretére és betartására, mivel – mint azt a Független Rendészeti Panasztestület állásfoglalása is kihangsúlyozza – ez elengedhetetlen fontosságú a rendőrségbe vetett állampolgári bizalom megerősítése céljából.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése;
- a Közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése és (2) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 24.§ (1) bekezdése;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII.23.) IRM rendelet 56. §;
- a Bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 5. § (3) bekezdése.

Budapest, 2008. november „ , „

Dr. Bencze József r. altábornagy